

Botere sindikalaren eraikuntza

Christian Lévesque

Irakaslea

HEC Montréal

CRIMT

Bilbo, Euskal Herria

2017ko urriaren 2a

Aurkibidea

- Hurbilketa teoriko eta metodologikoa
- Botere sindikalaren azterketa markoa
- Botere sindikalaren eraikuntza historikoa
- Eta orain, zer?

1. Hurbilketa teoriko eta metodologikoa

- Hurbilketa teorikoa
 - Boterea, eraldaketarako gaitasun gisa, azterketaren erdigunean jartzen duena (Hyman, 1975; Lukes, 2005; Fligstein, 1997, 2014)
 - Garrantzia handiena aktoreen baliabide eta estrategiei ematen diena, ekiten duten inguruneen egiturei erreparatuz (Bourdieu, 1997; Giddens, 1994)
- Hurbilketa metodologikoa
 - Hurbilketa induktiboa, deduktiboa baino gehiago, datu kualitatibo eta kuantitatiboen bidez
 - Ikuspegi konparatiboa lan zentro, eskualde eta herrialde desberdinetan

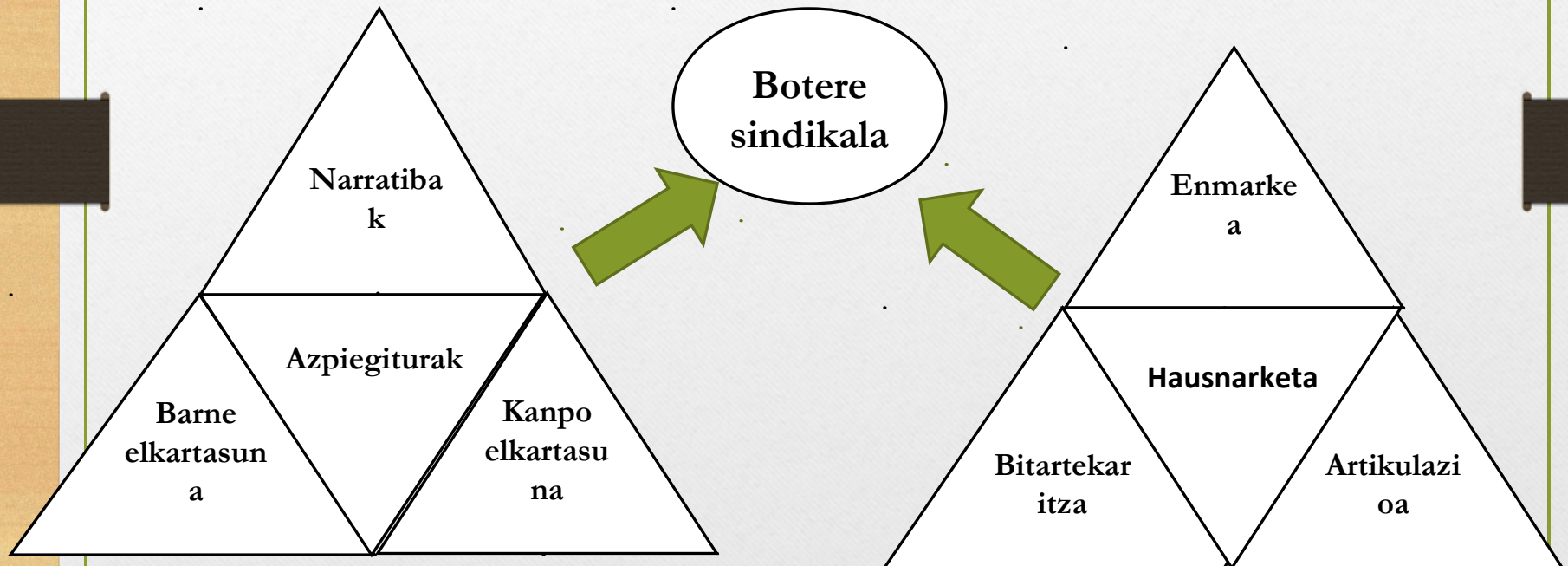
2. Botere sindikalaren azterketa markoa

1 eskema: baliabideak, gaitasun estrategikoak eta botere sindikala

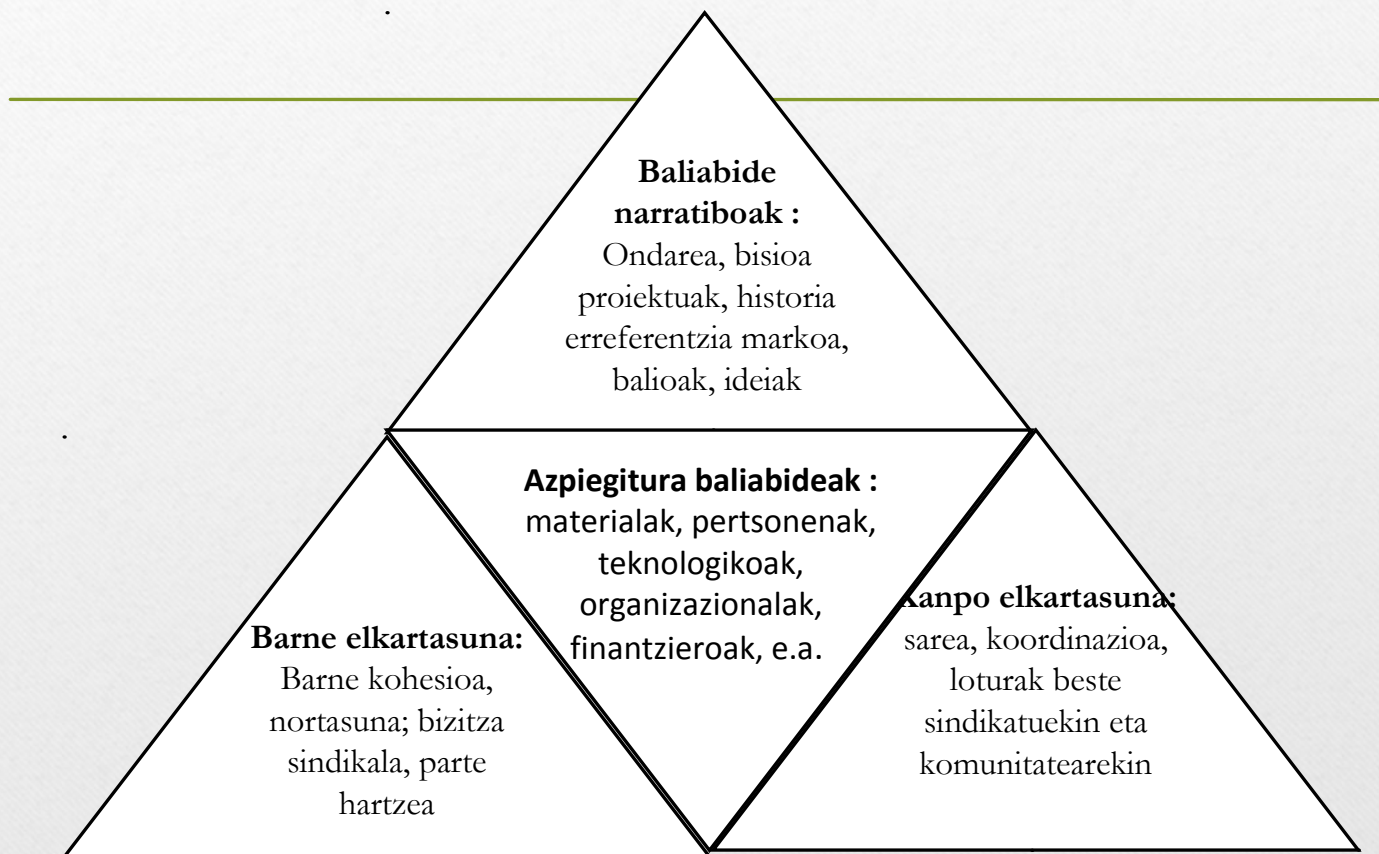
Lévesque, C. and G. Murray. (2011). Entender el poder sindical: recursos y capacidades para la renovación sindical”, (eds.)
Lévesque, C., G. Murray, C. Dufour at A. Hege, Legitimidad y poder para la renovación sindical, Bilbo: Manu Robles-
Arangiz Institutua, 3-26.

Baliabideak

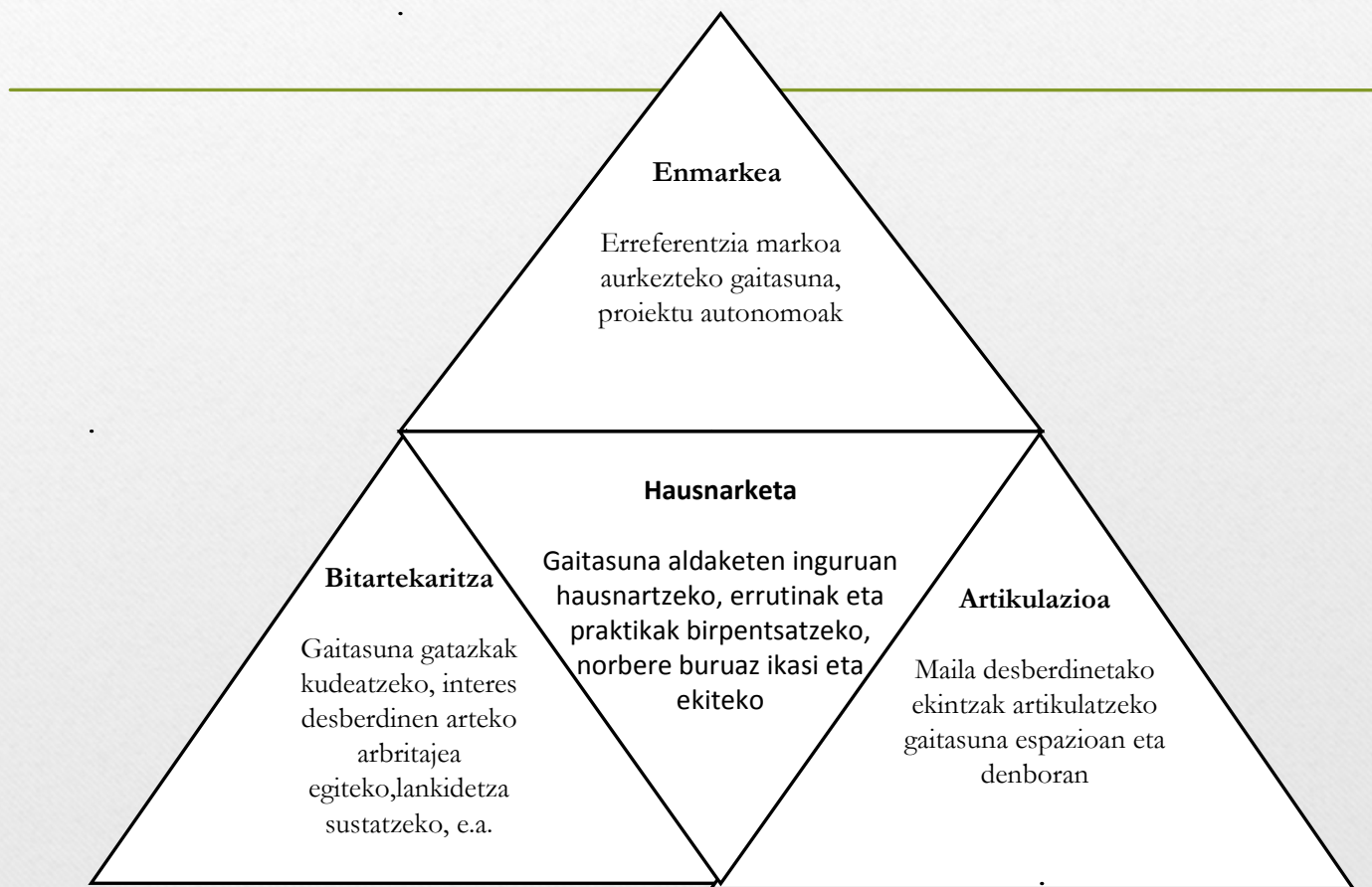
Gaitasun estrategikoak



2 eskema: botere baliabideak



3 eskema: Gaitasun estrategikoak



3. Botere sindikalaren eraikuntza historikoa 4 epetan

- ▶ **1 GARAIA: 1850-1930**
OFIZIOETAKO SINDIKATUAK
- ▶ **2 GARAIA: 1930-1980**
SINDIKATU INDUSTRIALAK
- ▶ **3 GARAIA: 1980-2015**
SINDIKATUAK MUNDIALIZAZIO GARAIAN
- ▶ **4 GARAIA: 2015 - xx**
SINDIKATUA IRAULTZA DIGITALAREN EGUNSENTIAN

1 GARAIA: OFIZIOETAKO SINDIKATUAK

▶ **Testuingurua** : artisau lana, enplegatzaile isolatu eta gogorra, marko juridikorik eta babes sozialik ez

▶ **Baliabideak**:

- **Narratiboak**: proiektua (duintasuna, enplegatzaileen erasoen kontrako oinarrizko babesa)

- **Barne elkartasuna**: prozesu deliberatiboa, afiliatuekiko gertutasuna, nortasun profesional sendoa

- **Kanpo elkartasuna**: gertuko komunitatean guztiz txertatua

▶ **Gaitasun estrategikoak**:

- **Enmarkea**: kideak bidegabekerien kontra mobilizatu, itxaropena kutsatu, komunitate bat eraiki

- **Bitartekaritza**: interes kolektiboak hierarkizatu, enplegatzailearekin eztabaidatzeko konfidantza garatu, mobilizazioak hasi eta kontrolatu

2 GARAIA: SINDIKATU INDUSTRIALAK

Testuingurua : lanaren taylorizazio eta automatizazioa, merkatu nazionaletan konkurrentzia, hitzarmen kolektiboen garapena babes juridikoarekin, probidentzia estatuaren sorrera

► **Gaitasunak:**

- **Narratibak** : proiektua (birbanaketa, Estatuaren rol soziala indartu)
- **Azpiegitura**: espazializazioa (adituak), baliabide finantzarioak, greba kutxak, egitura horizontal eta bertikalak, etb.

- **Barne elkartasuna**: mobilizazio periodikoak negoziazio kolektiborako, eginbeharren profesionalizazioa

- **Kanpo elkartasuna**: lotura sarriak enplegatzailer berberaren unitate desberdinekin, konfederazio bereko federazio desberdinekin lotura

► **Gaitasun estrategikoak:**

- **Artikulazioa**: negoziazio mailen artean eta hitzarmen kolektiboen administrazioa
- **Bitartekaritza**: sindikatuen arteko gatazken kudeaketa (ofizio/industrialak; pribatu/publiko, e.a.)

3 GARAIA: SINDIKATUAK MUNDIALIZAZIO GARAIAN

▶ **Testuingurua:** ziurgabetasuna eta nazioarte mailako konkurrentzia, ekoizpenerako baliabideen integrazioa, eskulanaren dibertsifikazioa, estatuaren atzerakada, kudeaketa publikoa, ideologia neoliberala, merkataritza librerako akordioak, e.a.

▶ **Baliabideak:**

- **Narratibak:** proiektu defentsiboa enpleguak eta eskubideak mantentzeko
- **Kanpo elkartasuna:** lotura sarriak nazioarte mailan, ohikoagoa komunitatea eta mugimendu sozialekin, arlo politikoan parte hartzea

Gaitasun estrategikoak:

- **Artikulazioa:** baliabideak kudeatu, informazioa mobilizatu eta kanalizatu
- **Hausnarketarako gaitasuna:** ekintza sindikala suspertzeko bere praktikak birpentsatu eta berrikusi

4 GARAIA: SINDIKATUA IRAULTZA DIGITALAREN EGUNSENTIAN

▶ **Testuingurua:** enpresen mugen zatiketa, ekonomiaren finantziarizazioa, dena kolokan jartzen duen garapen teknologiko (3D), algoritmo erabakitzailen boterea, ekonomiaren eta *crowdsourcing*-aren digitalizazioa, lanaren marko juridikoaren agortzea, desberdinatsun sozialak handitzea, etb.

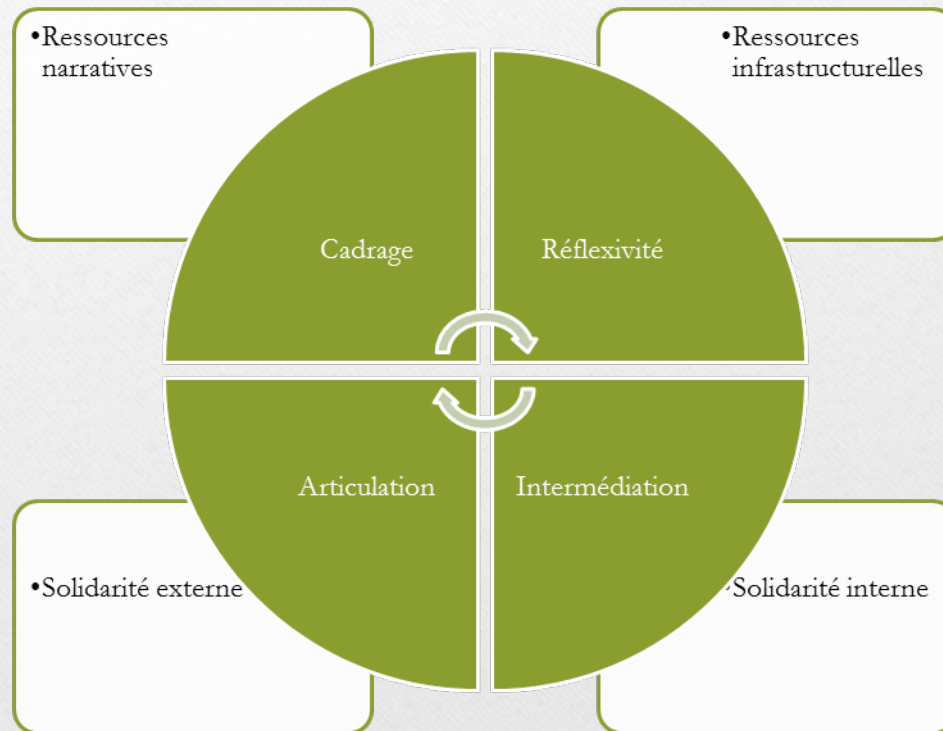
▶ **Sindikatuaren ekimen berriak:**

- FF15 (Fight For \$15) kanpaina, etxeko langileen aliantzak, zerbitzu publikoak mantentzeko aliantzak (hezkuntza), ekonomiaren uberizazioaren kontrako kanpaina, ea.

▶ **Baliabideak eta gaitasun estrategikoak eraberritzeko erronka:**

- **Narratibak/enmarkea:** proiektu sozial zabalagoak barneratu (desberdintasunak, justizia soziala, demokrazia) helburu zehatzagoetara lotuak (prekarietatea, diskriminazioa, etb.) eta proiektuarekiko atxikipena sustatu
- **Barne elkartasuna/bitartekaritza:** kohesioa eta gertutasuna mantendu interes desberdinak nahasten diren unibertso birtualean
- **Kanpo elkartasuna/artikulazioa:** baliabide egokiak aukeratu (politiko, sozial eta ekonomikoak) eta baliabideak amankomunean jarri sinergiak sortzeko
- **Azpiegiturak/hausnarketa:** giza baliabideak, materialak eta finantzieroak erabili errutinak eta egiteko moduak birpentsatu eta berritzeko

Berrikuntza sindikala: baliabideen eta gaitasun estrategikoen arteko artikulazioa



ETA ORAIN, ZER?



Gaitasun proiektiboa

- « Projectivity encompasses *the imaginative generation by actors of possible future trajectories of action, in which received structures of thought and action, may be creatively reconfigured in relation to actors' hopes, fears, and desire for the future.*» Emirbayer, M. & A. Mische 'What is agency?', American Journal of Sociology, 103:4, 971.

“Proiektibitateak esan nahi du aktoreek ekintzen etorkizuneko norabidea definitzeko duten sormen irudimentsua, zeinen bitartez jaso dituzten pentsatzeko eta ekintzarako egiturak kreatiboki birkonfiguratu ditzaketen aktoreen etorkizuneko itxaropen, beldur eta desioen arabera”